

stæderne. Jeg turde maaske til Besvarelse af dette Spørgsmaal fremsætte nogle Oplysninger. I Anledning af en Henvendelse, der for ca. 5 Aar siden foretoges fra et Byraad til den danske Købstadforening om, at denne vilde søge at virke hen til, at Bestemmelsen i Lov af 23. Maj 1873 § 9 ogsaa kom til at omfatte Gæstgiveri-næring, henvendte Købstadforeningens Bestyrelse sig til samtlige Købstæders Byraad med Anmodning om, at de vilde udtale sig om, hvorvidt der var Stemning for at gaa i den af det omhandlede Byraad paapegede Retning, eller om man holdt paa fri Konkurrence paa Beværtningsomraadet, eller endelig, om man vilde blive staaende ved den nuværende Tilstand. Anmodningen blev besvaret af 68 Købstadkommuner, hvoraf 22 med 386,000 Indbyggere udtalte sig for Retablering af fri Konkurrence, 17 Kommuner med 80,000 Indbyggere udtalte sig for en Udvidelse af Begrænsningen, og 24 Kommuner med 107,000 Indbyggere udtalte sig for Bibeholdelse af den bestaaende Tilstand. Der var 1 Kommune, den største Købstadkommune, nemlig Aarhus, som udtalte sig for, at Gæstgiveri-næring og Værtshusholdernæring burde behandles ens, men at det burde overlades Byraadene gennem Vedtægter at fastsætte, hvorvidt de vilde have nogen Begrænsning af Antallet eller ej. Endelig var der 4 Byraad, hvori der var lige mange Stemmer for Udvidelse af Begrænsningen og for den fri Konkurrence. Jeg vilde finde det formaalstjenligt, om der blev givet Byraadene Tid og Lejlighed til at kunne udtale sig om det foreliggende Forslag, som dog i høj Grad berører Købstædernes Interesser, og jeg kunde ønske, at det her i Tinget blev Genstand for vel en velvillig, men dog en grundig Overvejelse.

Der er særlig en Bestemmelse i Forslaget, som jeg ikke kan undlade at henvende Opmærksomheden paa. Det er den, at Lovforslaget, naar det blev til Lov, skulde gælde i sine Virkninger allerede fra den Dag, det blev forelagt for Rigsdagen. Det vil altsaa sige, at hvis en Mand i disse Dage løste Borgerskab som Gæstgiver, og hvis dette Lovforslag blev vedtaget uforandret, saa vilde denne Mand, der maaske er ganske uvidende om Forslagets Indhold, blive berøvet en Rettighed, som han nu i Tillid til, at der er en lovlig Ordning paa dette Omraade, gaar ud fra, at han besidder. Det er et helt nyt Princip, der her synes at blive etableret med Hensyn til Tidsfristen for en Lovs Gyldighed, og jeg kan ikke tro andet, end at det

maa være Genstand for den nøjeste Overvejelse, om det vil være rigtigt ved denne Lejlighed at etablere et saadant Princip. Det kunde muligvis i Fremtiden blive ret farligt.

Jeg skal med disse Bemærkninger anbefale det høje Ting, at det foreliggende Forslag bliver Genstand for en velvillig, men grundig Overvejelse, og at det ikke fremmes med større Hast, end at der kan blive baade Tid og Lejlighed for Kommunalbestyrelserne i Købstæderne til at ytre sig om Lovforslaget.

Nordby: Jeg er ganske uenig i de Betragtninger, som den sidste ærede Taler fremkom med. Jeg finder det ret ejendommeligt at sige om dette lille Lovforslag, at det vil hemme Udviklingen og skade Ædruelighedens Fremvækst. Efter min Mening vil det have en ganske modsat Virkning, og jeg føler mig overbevist om, at det i saa Henseende hviler paa et solidt Grundlag. Som bekendt, og som det ogsaa oplyses i Bemærkningerne, ere jo ved § 9 i Loven af 1873 Forholdene ordnede saaledes, at Byraadene for Bykommunerne kunne fastsætte Vedtægter, hvorved Tilgang af Beværternæringsdrivende begrænses. Denne Bestemmelse er ganske sikkert fremkommet for at hindre en altfor vidt om sig gribende Tilgang af Beværtere. Nu har det, efter at Loven er given, vist sig, at der var en Bagdør, ad hvilken man kunde naa den Ret, som er knyttet til Beværterborgerskab. Det er blevet fastslaaet ved to Højesteretsdomme, at den, der har Borgerskab som Gæstgiver, i Kraft af dette i Grunden ogsaa kan drive Beværtning. Den Bemyndigelse, der er givet Byraadene, er altsaa ret illusorisk, og gaar man ud fra, at en Regulering af disse Forhold, saaledes at Tallet paa Beværtere i de forskellige Byer ikke bliver ubegrænset, vil være heldig, forekommer det mig ganske lige til, at der ad Lovgivningens Vej, som det ogsaa her tilsigtes, fremkommer en Bestemmelse, hvorved disse Forhold ordnes. Det maa dog erindres, at dette Lovforslag gaar ud paa en midlertidig Lov, der foreløbig kun skal gælde i 3 Aar. Jeg kan da ikke indse, at der her kan tales om, at der derved kan dæmmes op for en heldig Udvikling, og at der skulde kunne fremmes en Indflydelse til Skade for Ædrueligheden. Det maa sikkert staa som en meget overdreven Betragtning. Jeg kan derfor ikke følge det ærede Medlem, jeg maa anbefale Lovforslaget, som det foreligger. Jeg kan end